

Na dnešní čtvrtou neděli po Zjevení Páně určují Hesla Jednoty bratrské text z Markova evangelia 4.kap od v.35 -41.

Tento příběh měl asi velký ohlas mezi prvními křesťany, takže ho zachytili i evangelisté Mt. a Luk. Na první pohled vypadají všechny tři stejně, jako sdělení, že Ježíš učinil zázrak na moři – utišení bouře.

Ale při pouze pozornějším čtení vidíme, že Markova verze si všímá některých detailů, jakoby evangelista měl příběh z první ruky. Těch detailů si všimneme nejprve, třeba nám příběh osvětlí.

Tak u Matouše začíná příběh takto: „vstoupil na loď a učedníci ho následovali. V tom se strhla na moři veliká bouře, takže loď už mizela ve vlnách; ale on spal.“ Jakže? On už téměř plaval ve vodě a spal?

Lukáš jinými slovy říká totéž. A teď si poslechněme znovu Markovo vyprávění: Téhož dne večer jim řekl, „přeplavme se na druhou stranu!“ Opustili zástup a odvezli ho lodí na kteréž byl. A jiné lodi ho doprovázely.

Jakého „téhož dne večer“? Jak ten den začal, čteme hned na začátku 4. kapitoly: Opět začal učit u moře. Shromáždil se u něho tak veliký zástup, že musel vstoupit na loď na moři; posadil se v ní a celý zástup byl na břehu. Učil je mnohému v podobenstvích.

Ježíš tedy se nechal odvést tou lodí, z které celý den učil a vyprávěl podobenství. Vystoupit na břeh nemohl, dav by ho obklopil a je pochopitelné, že on už musel být k smrti unaven. jako kdokoli jiný. Proto řekl „přeplavme se na druhou stranu“ jezera, kde by si mohl odpočinout. A i tak ho některé lodi doprovázely.

Tu se strhla veliká bouře s vichřicí a vlny se valily na loď, že už byla skoro plná. On však na zádi lodi na podušce spal.

Víme, jak vypadala ta loď? Víme. V jednom kibucu poblíž jezera ukazují v malém muzeu zakonzervovaný vrak rybářské lodi, který před léty vyzdvihli z bahna

jezera a jehož stáří karbonovou metodou určili na 1. století n.l. Ne že by tvrdili, že právě tou lodí se Ježíš plavil (ale mohl by) – a na to lákají křesťanské turisty.

Z repliky, kterou tam mají také, je patrné, že loď měla značně vyvýšenou zád'. Tam tedy spal Ježíš. Dále je patrné, že loď neměla žádné lavičky na sezení, vyjma jediné, na zádi lodi. Tam také jediné mohla být jakási poduška. Takže Ježíš celý den učil sedě na této lavičce a na ní též, zcela vyčerpán, usnul.

A nyní si představte uředníky, jak zápasí s bouřkou, nestačí vylévat vodu, každá ruka dobrá, a Ježíš si nahoře v suchu klidně spí.

Všichni to znáte, jestli jste někdy s autem zajeli do bahna či do závěje a nemůžete se vyhrabat. Lítáte kolem toho, zkoušíte kde co a spolujezdec klidně spí. To ho můžete mít jakkoli rádi, v tu chvíli vám jde strašně na nervy. Potřebujete, aby aspoň jančil s vámi.

U evangelisty Matouše čteme: i přistoupili a probudili ho slovy „Pane zachraň nás, nebo zahyneme“. U Lukáše stejně tak.

Některým vykladačům se právě toto líbí. Jak Ježíš pěkně naučil i zkušené rybáře se pokorně na něho v nouzi obracet. U Marka ale to tak vůbec není. Uředníci Ježíše neprosí o záchranu, ale téměř našťavaně mu vyčítají: Mistře, tobě je jedno, že hyneme?

Ježíš se probudí a jakoby rozmrzele pohrozí větru a okřikne moře jako psa, který svým štěkáním ruší ve spaní : zmlkni, utiš se.

To, že se moře náhle utišilo, mně divné nepřipadá, to moře dělává, klidně to mohla být náhoda. Jak rozeznáte zázrak od náhody? Obojí se stane jen jednou. Kdyby Ježíš odháněl bouřky kdykoli na požádání, byl by to trik, postavený na znalostech přírodních zákonů.

Důležitý je Ježíšův přístup. Živly a podobné katastrofy vůbec nejsou mocnosti pekelné, které chtějí člověka zničit. Jsou to jen obtíže, které nemohou zastavit toho, kdo má nějaké poslání.

My to známe tak, že když si někdo něco usmyslí a vezme si to za úkol, pak to většinou dokončí, nebo prosadí. Ale tady jde o něco jiného. Nikdo a nic nemůže zastavit posla s poselstvím od Hospodina! Tím si byl Ježíš jist. A to je i moje víra, kdyby toho nebylo, byl by Bůh zbytečný.

A učedníci jako Ježíšovi spoluposlové (nebyli přece jeho sluhové) si měli být jisti také. Nemuseli ani Ježíše budit, mohli moře uklidnit sami. Proto Ježíšovo slovo je výtkou: proč jste tak ustrašení? Ještě nemáte víru?

To poselství, jehož byl Ježíš poslem, byla zvěst o království Božím a vzkaz "čiňte pokání". Tu zvěst si bylo možno vzít anebo nevzít k srdci a pokání může vzejít jen ze zasaženého srdce. Nařídít je nelze. Vždyť o tom právě vykládal Ježíš ten den z lodi. O rozsévači, který ví, že čtyři z pěti semen vyjdou nazmar, a přesto seje, o zrně hořčičném.

Posel má zprávu vyřídit, ne ji násilím prosadit, ručí za ni svým životem a pokládá za ni svůj život, nikoli cizí. Toto je, bratři a sestry, v samém základu evropských hodnot, původem od Ježíše.

Když čteme Markovo evangelium, máme dojem přímo hektické činnosti Ježíšovy. Jistě je to i tím, že evangelista podává příběh Ježíšův zahuštěně, akce střídá akci. Ale tak vynikne, že Ježíš pracoval stále, denně se někam plahočil v žáru slunce a zástupy se táhly za ním, nebo už na něj někde čekaly. Výklady střídají spory s farizeji či zákoníky a skoro na každém místě uzdravování.

Tak i náš příběh má bezprostřední pokračování. Když se konečně dostali s lodí na druhý břeh, čekal tam na něj jeden posedlý, když ho uzdravil a pohovořil s místními, čteme, že se opět přeplavil na druhou stranu, a když ještě byl na břehu, už tam byl zástup a mezi ním jistý Jairos, představený místní synagogy, který mu padl k nohám a prosil ho: "Má dcera umírá, pojd'..." a Ježíš šel a zástup za ním. V tom zástupu se ho zase tajně dotkla žena s menstruačními problémy atd. atd., prostě nabitý program, jak někteří naši politici.

Ale původ je právě u Ježíše. Život jako služba lidem. To je také evropská hodnota či evropská tradice. V jiných kulturách to není. I když to mnozí jen předstírají, pořád je v naší tradici, že vládnout znamená sloužit. Že chce vládnout a sedět na penězovodech vám nikdo neřekne, všichni chtějí jen sloužit lidem.

A tím odbíháme od Ježíšova příběhu k dnešku. Jak řekl jeden náš známý historik, dějiny (nejen naše) jsou plné událostí, které se neměly stát. A můžeme říci, že jsou i plné dobrých příležitostí, které nebyly využity atd. O přítomné chvíli lze snad říci jedině, že tu neočekával nikdo.

Já teď chci jen upozornit na to , že i v každé dobré události je už od počátku přítomno i její možné neblahé vyústění. Jeden příklad vady v samém počátku vidím i v našem textu. Učedníci na Ježíšovu výtku „proč jste tak ustrašení? ještě nemáte víru?“, reagovali takto : „zmocnila se jich veliká bázeň a říkali jeden druhému: kdo to jen je, že ho poslouchá vítr i moře?“ To je zásadní selhání. To je cesta od následování Ježíše v jeho víře k obdivu Ježíše jako nadpozemské bytosti, od následování k uctívání. A to se v dějinách církve ukázalo jako osudné. Jak měli odpovědět? „Věříme, Pane, pomoz naší nedověře“.

Amen